

“मिशन वात्सल्य” या योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी गठीत करण्यात आलेल्या तालुकास्तरीय समन्वय समितीकडे भिक्षेकरी पुनर्वसनाचा विषय समाविष्ट करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बालविकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक-भिक्षेगृ-२०२१/प्र.क्र.१००/का.०९

नविन प्रशासन भवन, तिसरा मजला,
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : २५ जुलै, २०२२

संदर्भ:-

- १) महिला व बालविकास विभाग, शासन निर्णय क्र. संकिर्ण-२०२१/प्र.क्र.६२/का.८, दि.०६/०८/२०२१
- २) महिला व बालविकास विभाग, शासन निर्णय क्र. अनाथ-२०२१/प्र.क्र.४९/का.३, दि.२७/०८/२०२१

प्रस्तावना:-

संदर्भीय क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये, कोविड-१९ या संसर्गजन्य आजारामुळे दोन्ही पालकांचे निधन होवून अनाथ झालेल्या बालकांना व कुटुंबातील कर्त्या पुरुषाचे निधन होवून एकल/विधवा झालेल्या महिलांना शासकीय योजनांचा लाभ उपलब्ध व्हावा, यासाठी राबविण्यात येणा-या “मिशन वात्सल्य” या योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी तालुकास्तरीय समन्वय समिती गठीत करण्यात आली आहे. सदर समन्वय समितीची व्याप्ती वाढवून समितीच्या कामकाजामध्ये भिक्षेकरी पुनर्वसनाचा विषय समाविष्ट करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

संदर्भीय क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये, “मिशन वात्सल्य” या योजनेची प्रभावी अंमलबजावणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे तालुकास्तरीय समन्वय समिती गठीत करण्यात आली आहे.

अ.क्र.	नाव/पद	समितीतील पद
१	तहसिलदार	अध्यक्ष
२	गट विकास अधिकारी	सदस्य
३	तालुका शिक्षण अधिकारी	सदस्य
४	तालुका विधी सेवा प्राधिकरण	सदस्य
५	मुख्याधिकारी नगरपरिषद	सदस्य
६	वरिष्ठ पोलिस निरीक्षक/पोलीस निरीक्षक	सदस्य
७	तालुका आरोग्य अधिकारी	सदस्य
८	विस्तार अधिकारी (समाजकल्याण) पंचायत समिती	सदस्य
९	तालुका कृषि/ पशुसंवर्धन अधिकारी	सदस्य

१०	प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग (केवळ आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील तालुक्यांकरिता)	सदस्य
११	तालुका संरक्षण अधिकारी (कनिष्ठ)	सदस्य
१२	एकल/विधवा महिला व अनाथ बालकांचे पुनर्वसन क्षेत्रात काम करणा-या स्वयंसेवी संस्थेचा प्रतिनिधी (अध्यक्षांद्वारे नामनिर्देशीत)	सदस्य
१३	बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण/नागरी)	सदस्य सचिव

• तालुकास्तरीय समन्वय समितीचे कर्तव्ये व जबाबदा-या :-

सदर समन्वय समितीला संदर्भीय शासन निर्णयान्वये देण्यात आलेल्या कर्तव्य व जबाबदा-यांमध्ये भिक्षेकरी पुनर्वसनासंबंधी खालील कर्तव्य व जबाबदा-यांचा समावेश करण्यात येत आहे:-

१. संपूर्ण तालुक्यात भिक्षेक-यांची (महिला/पुरुष/बालके) माहिती प्राप्त करुन घेवुन अशा भिका-यांना मा.न्यायालयाच्या आदेशान्वये नजीकच्या भिक्षेकरीगृहात दाखल करणे. तसेच आवश्यकतेनुसार शासनाच्या विविध योजनांचा लाभ मिळवुन देणे.
२. संपूर्ण तालुक्यात आढळून येणा-या मनोरुग्ण, दिव्यांग, दुर्धर आजाराने पिडीत भिक्षेक-यांची माहिती उपलब्ध करुन घेणे.
३. अंमली पदार्थांचे व इतर व्यसन असलेल्या भिक्षेक-यांचे पुनर्वसन करण्याकरिता आवश्यक उपाययोजना करणे.
४. भिक्षा मागणा-या काळजी व सरंक्षणाची गरज असलेल्या बालकांना बाल कल्याण समितीसमोर हजर करुन अशा बालकांना बालगृहामध्ये दाखल करणेबाबतची कार्यवाही करणे.
५. तालुकास्तरीय समितीची बैठक दर महिन्यातुन दोनदा म्हणजेच पंधरा दिवसातुन एकदा आयोजित करणे तसेच सदर बैठकीत भिक्षेकरी पुनर्वसनासंबंधी केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली गठित कृतीदलास सादर करण्याची जबाबदारी समितीचे अध्यक्ष या नात्याने तहसिलदार यांची राहिल.
६. तालुकास्तरीय समितीने केलेल्या कार्यवाहीचा आढावा जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखालील गठित कृतीदलाच्या बैठकीमध्ये घेण्यात येईल.
७. ज्या भिक्षेक-यांना वैद्यकीय मदतीची/औषधोपचाराची आवश्यकता आहे त्यांना त्वरीत रुग्णालयांमध्ये वैद्यकीय उपचार उपलब्ध करुन देणेबाबत तालुकास्तरीय क्षेत्रातील सर्व रुग्णालयांना निर्देश देणे.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतिक २०२०७२५१२५६०४९३३० असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श. ल. अहिरे)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. अध्यक्ष/ मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
२. मा. सभापती/ मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
३. मा. मंत्री, महिला व बालविकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री, महिला व बालविकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
६. सर्व विभागांचे अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. प्रधान सचिव, महिला व बालविकास विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त, महिला व बाल विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. सर्व जिल्हाधिकारी
१०. सर्व तहसिलदार
११. उप आयुक्त (महिला विकास)/(बाल विकास), महिला व बालविकास आयुक्तालय, पुणे
१२. सर्व विभागीय उपआयुक्त, महिला व बाल विकास (आयुक्तालयामार्फत)
१८. सर्व जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी (आयुक्तालयामार्फत)
१९. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी (आयुक्तालय मार्फत)
२०. निवड नस्ती (का-९)